

فرم طرح درس راهنمایی و مشاوره تحصیلی

گروه آموزشی: روان‌شناسی تربیتی و مشاوره		
عنوان درس: راهنمایی و مشاوره تحصیلی	مقطع تحصیلی: کارشناسی	رشته تحصیلی: مشاوره و راهنمایی
تعداد واحد: ۲	نظری: ۲	عملی: ۰
پیش نیاز: مبانی راهنمایی و مشاوره، فنون مشاوره	مدرس: دکتر محمدحسن آسایش	

هدف کلی درس:

از آن جایی که تحصیل نقش بسزایی در آینده شغلی افراد دارد و در دوران کودکی و نوجوانی هر فردی با مسائل تحصیلی مهمی مانند ورود به مدرسه، تغییر مقطع تحصیلی، مشکلات تحصیلی و انتخاب رشته روبرو است، توجه به تحصیل و مشاوره تحصیلی دانش آموزان و دانشجویان از اهمیت بالایی برخوردار است. نوجوانان به دلیل حساسیت‌های دوره نوجوانی و تغییرات سریعی که نمی‌توانند به طرز موثری خود را با آن‌ها سازگار کنند، دچار مشکلات تحصیلی متعددی می‌شوند و نیازمند توجه و رسیدگی موثر هستند. مشاور پس از سنجش مشکلات، رغبت‌ها، علایق، استعدادها و محدودیت‌های فرد و با توجه به امکانات موجود، دانش آموز یا دانشجو را به سمت آموزش و یا مشاوره صحیح سوق می‌دهد که بتواند به موفقیت تحصیلی برسد. مهارت‌های برنامه ریزی، مدیریت زمان، کاهش تنش و استرس و اضطراب نقش مهمی در این زمینه خواهد داشت. در این درس هدف ارائه مبانی و اصول مشاوره تحصیلی از طریق ابزارهای مناسب چون مصاحبه، مشاهده و کاربرد آزمون‌های مناسب و همچنین بررسی و ارائه اصول مشاوره تحصیلی مناسب به دانش آموزان و دانشجویان است.

اهداف ویژه درس:

دانشی: کسب دانش کافی در زمینه اصول مشاوره تحصیلی.

رفتاری: یادگیری مهارت عملی اجرا و نمره گذاری آزمون‌های تحصیلی مناسب.

بینشی: توان ایجاد تمایز و توجه به نقش توانایی، شخصیت، رغبت، استعداد و ارزش‌ها در انتخاب رشته.

قوانین و نکات مربوط به کلاس

- ❖ این درس هم به صورت ارائه نظری و بحث گروهی و هم اجرای عملی تدریس می‌شود؛ به این صورت که ابتدا مباحث نظری به طور خلاصه و مشارکت دانشجویان تدریس می‌شود و سپس کار عملی به صورت مشارکتی اجرا می‌گردد.
- ❖ کلاس کاملاً دانشجو محور برگزار خواهد شد و فعالیت و مباحثه علمی کلاسی مبنای تشکیل جلسات خواهد بود.
- ❖ بهتر است دانشجویان قبل از هر جلسه پیش‌خوانی داشته باشند و منابع مشخص شده برای هر جلسه را طبق طرح درس مطالعه نمایند.
- ❖ در هر جلسه ابتدا در مورد مطالب جلسه قبل در کلاس پرسش خواهد شد و در انتهای هر جلسه در مورد مطالب همان جلسه پرسش و جمع بندی خواهد شد.
- ❖ هر دانشجو موظف است در کنار مطالعه منابع معرفی شده، برای یادگیری بیشتر به کار عملی نیز بپردازد.

- ❖ هر آزمونی که در جلسات اجرا می‌شود، دانشجویان باید همه موارد مربوط به آن آزمون از جمله پرسشنامه، پاسخنامه، جداول رسم نمودار و شیوه نمره‌گذاری را همراه داشته باشند.
- ❖ شایان تذکر است که کلیه جلسات طبق قوانین و تقویم آموزشی دانشگاه تهران رأس ساعت مقرر شروع و پایان خواهد یافت. از آنجا که عدم توجه به زمان بندی کلاس موجب خلل در نظم کلاسی، اتلاف وقت کلاس و همچنین از بین رفتن تمرکز دیگر دانشجویان خواهد شد؛ لذا از دانشجویان انتظار می‌رود پیش از ورود استاد در کلاس حضور یابند؛ ورود دانشجو پس از حضور استاد در کلاس و پس از انجام حضور و غیاب به منزله غیبت در کلاس می‌باشد و دانشجو تنها می‌تواند در کلاس حضور داشته باشد و از مطالب ارائه شده استفاده نماید.
- ❖ شایسته نیست که صدای زنگ تلفن همراه استاد و یا دانشجویان در کلاس شنیده شود و موجب مزاحمت برای کلاس و تمرکز سایر دانشجویان شود، لذا مشاهده تلفن همراه و یا شنیدن صدای زنگ تلفن همراه دانشجو و یا کارکردن با گوشی موجب بیرون رفتن دانشجو از کلاس و منظور کردن غیبت در آن جلسه خواهد شد.
- ❖ دانشجویانی که تمام جلسات را بدون تأخیر حضور داشته باشند، ۱ نمره به نمره امتحان آنها اضافه خواهد شد.
- ❖ دانشجویان عزیز باید در نظر داشته باشند بیش از ۳ جلسه غیبت در کلاس ناگزیر براساس مقررات آموزشی رفتار خواهد شد.
- ❖ ۱ نمره به دو نفر از دانشجویانی که بهترین نقد (نقطه مثبت و نقطه ضعف) را از استاد یا کلاس داشته باشند تعلق خواهد گرفت.
- ❖ در صورتی که نسبت به روند کاری اینجانب انتقاد و یا پیشنهادی داشتید بنده پذیرای نقد و پیشنهاد شما خواهم بود و شایسته است با اینجانب به صورت ایمیل یا حضوری در میان بگذارید، که در این صورت بسیار خوشحال خواهم شد (Asayesh@ut.ac.ir).

جدول زمان‌بندی ارائه مطالب کلاس

منابع	رئوس مطالب	موضوع	جلسه
منبع ۱ و ۲	۱- آشنایی با دانشجویان، ارائه طرح درس و شیوه کار عملی. ۲- بررسی کلیات، تعاریف، مفاهیم و تاریخچه راهنمایی و مشاوره تحصیلی	کلیات، تعاریف، مفاهیم و تاریخچه	یکم
منبع ۱ و ۲	مباحثه در مورد: ۱- کلیات نظام آموزش و پرورش ایران ۲- کارکنان آموزشگاه و ارتباط آنها با خدمات راهنمایی تحصیلی	آموزش و پرورش ایران کارکنان آموزشگاه	دوم
منبع ۱ و ۲	مباحثه در مورد: ۱- راهنمایی و مشاوره تحصیلی در مدارس ایران ۲- اجرای آزمون موفقیت تحصیلی	مشاوره تحصیلی در مدارس	سوم
منبع ۱ و ۲	مباحثه در مورد: ۱- مشاوره در دوره های تحصیلی مختلف (ابتدایی، متوسطه اول و دوم) ۲- تفسیر آزمون موفقیت تحصیلی	مشاوره در دوره های تحصیلی	چهارم
منبع ۲ و ۳	مباحثه در مورد: ۱- روش ها و فنون شناخت و راهنمایی دانش آموزان ۲- هدایت تحصیلی (مشاهده، شرح حال، مصاحبه، آزمون، برنامه ریزی) ۳- مصاحبه و معاینه تحصیلی	روش ها و فنون شناخت و راهنمایی	پنجم و ششم
منبع ۲ و ۳	تشکیل پرونده تحصیلی	پرونده تحصیلی	هفتم
منبع ۲ و ۳	مباحثه در مورد: ۱- طبقه بندی و سنجش آسیب های تحصیلی ۲- اجرای آزمون آسیب های تحصیلی	طبقه بندی و سنجش آسیب های تحصیلی	هشتم
منبع اضافی ۱	مشاوره تحصیلی مبتنی بر: ۱- الگوی عملی کلاسیک و روایتی مشاوره تحصیلی	الگوی عملی مشاوره تحصیلی	نهم
منبع ۱	مشاوره تحصیلی مبتنی بر: ۱- آموزش مهارت های تحصیلی ۲- اجرای آزمون مهارت های تحصیلی	مهارت های تحصیلی	دهم
منبع اضافی ۲	مشاوره تحصیلی مبتنی بر: ۱- بررسی مدارس بدون شکست گلاسز	نظریه واقعیت درمانی	یازدهم و دوازدهم
منبع اضافی ۳	مشاوره تحصیلی مبتنی بر: ۱- نظریه انتخاب و کتاب مدارس کیفی ویلیام گلاسز در مشاوره مدرسه	نظریه انتخاب	سیزدهم و چهاردهم

نوع و روش ارزشیابی:

- ❖ ۲ نمره از نمره نهایی به مشارکت کلاسی، انجام کار عملی کلاسی (مطالعه خود) و تکالیف مربوطه و انضباط کلاسی تعلق می‌گیرد.
- ❖ ۶ نمره از نمره نهایی به کار عملی تعلق می‌گیرد بطوری که هر دانشجو موظف است یک فرد دیگر (دانش آموز) را مورد مطالعه قرار داده و شرح حال نویسی، مصاحبه و کلیه آزمون‌های تدریس شده را اجرا نماید، با یک مشاور مدرسه مصاحبه نماید و طرح هدایت تحصیلی را کامل نماید.
- ❖ دانشجویان لازم است که یک کارپوشه تهیه کنند و آزمون‌های اجرا شده را در آن قرار دهند تا در هر جلسه به استاد تحویل دهند.
- ❖ گزارش به صورت Word (Accept - Track change) و PDF باشد.
- ❖ گزارش می‌بایست توسط یکی از همکلاسی‌ها (با ذکر نام) ارزیابی شود. در صورتی که گزارش توسط یکی از همکلاسی‌ها ارزیابی نشده باشد، آن گزارش حداقل نمره کلاسی را خواهد گرفت.
- ❖ کار عملی می‌بایست تا روز امتحان پایان ترم تحویل داده شود، در صورت تأخیر در تحویل کار عملی بین یک روز تا یک هفته ۱ نمره کسر خواهد شد. تأخیر از روز هشتم تا روز دهم ۲ نمره کسر می‌شود و پس از آن کار عملی تحویل گرفته نخواهد شد و دانشجو فقط از آزمون کتبی بر حسب پاسخ‌هایی که داده است نمره خواهد گرفت.
- ❖ در پایان ترم، ۱ نمره به ۲ نفر از دانشجویان فعال کلاسی تعلق خواهد گرفت و از آنها تقدیر به عمل خواهد آمد.
- ❖ ۱۲ نمره از نمره نهایی این درس به آزمون کتبی پایان ترم تعلق می‌گیرد. آزمون پایان ترم با استفاده از منابع معرفی شده و مطالب مورد بحث در کلاس به صورت تستی (۲۰ سوال معادل ۵ نمره) و تشریحی (۵ سوال معادل ۷ نمره) انجام خواهد شد.

فهرست منابع

۱. مطالب کلاسی.
۲. صافی، احمد (۱۳۹۲). راهنمایی و مشاوره در دوره‌های تحصیلی. تهران: رشد
۳. علی اصغر سرائی (۱۳۹۰). مشاوره مدرسه. مشهد: فراانگیزش.

منبع فرعی

۱. صادقی، احمد (۱۳۹۵). آسیب‌شناسی و مشاوره تحصیلی. اصفهان: انتشارات دانشگاه اصفهان.
۲. گلاسر ویلیام (۱۳۹۵). مدارس بدون شکست. ترجمه حمزه تبریزی، نشر رشد (جوانه رشد)،
۳. گلاسر ویلیام (۱۳۹۵). مدارس کیفی. ترجمه آسیه شریعتمدار، نشر رسا.

فرم ارزشیابی کار عملی درس مشاوره تحصیلی (۴ نمره)

دانشجوی گرامی

گزارش کار عملی شما در مورد درس مشاوره تحصیلی که با تلاش و کوشش شما تهیه گردیده است به روش زیر مورد ارزشیابی واقع می شود. امیدوارم با کسب دانش و آگاهی بیشتر در این زمینه و بدست آوردن تجارب مفید بتوانید به موفقیت های بیشتری دست یابید.

دکتر محمد حسن آسایش

نام و نام خانوادگی دانشجو تهیه کننده:

نام و نام خانوادگی دانشجویی که این فرم را ارزشیابی کرده است:

ردیف	عوامل ارزشیابی گزارش	ضعیف ۱	متوسط ۲	خوب ۳	عالی ۴	ملاحظات
۱	داشتن فهرست مطالب. چکیده. مقدمه					
۲	معرفی مورد و چگونگی انتخاب					
۳	داشتن تاریخچه فردی و شرح حال نویسی استاندارد					
۴	گزارش مشاهدات، واقعه نگاری یا مقیاس درجه بندی.					
۵	گزارش جلسات مصاحبه (بین ۲ تا ۴ جلسه)					
۶	پیاده کردن نوار مصاحبه با مراجع و گزارش عنوان آن					
۷	تحلیل کلی مراجع و بدست آوردن همبستگی بین شرح حال، مشاهده و مصاحبه					
۸	گزارش تجارب کاری، محدودیت ها و ارائه پیشنهاد های مفید					
۹	حسن سلیقه (در ارائه مطالب. تمیزی گزارش. رعایت ترتیب موضوعات. تایپ)					
۱۰	توجه به علائم نگارشی، انشا، املا مطالب					
الگوی ارائه ی گزارش شرح حال. واقع نگاری و مصاحبه باید با استفاده از کتاب های ارزیابی و ازمون نگری روان شناختی (۱۳۸۸)، مصاحبه های بالینی با کودکان و نوجوانان (۱۳۸۸) و مطالب مطرح شده در کلاس صورت گیرد.		جمع امتیاز ها/ تقسیم بر ۱۰ =				

فرم ارزشیابی نوار مصاحبه (۲ نمره)

درس: مشاوره تحصیلی

نام و نام خانوادگی مصاحبه کننده:

نام و نام خانوادگی دانشجویی که این فرم را ارزشیابی کرده است:

ضعیف +	متوسط ۱	خوب ۲	
			۱. آغازی خوب و برخوردی مناسب
			۲. احترام و پذیرش تمام جنبه های احساسی مراجع
			۳. همدلی و پشتیبانی کردن
			۴. کوشش مصاحبه گر
			۵. گوش کردن و مکث های مناسب
			۶. سئوالات پیگیرانه و مناسب
			۷. اعتماد به نفس و کنترل همه جانبه
			۸. جهت و نظم منطقی
			۹. کمک به تصمیم گیری
			۱۰. آرامش بخشی
			۱۱. روشن سازی و اظهار نظر علمی
			۱۲. امیدوار ساختن
			۱۳. درک همدلانه و فهم دنیای مراجع
			۱۴. کمک به حل مسئله
			۱۵. مرور و نتیجه گیری و پایان خوب
			جمع امتیازها/ تقسیم بر ۱۵ =

نوع فعالیت	حداکثر نمره	ارزیابی دانشجو	ارزیابی استاد
نمره گزارش کار عملی	۴		
نمره نوار مصاحبه	۲		
جمع کل نمره‌ی کار عملی			

جمع نمره کار عملی

نمره آزمون کتبی

نمره کل دانشجو

+	=
---	---

نظر نهایی استاد